

TŁUMACZENIE

KONWENCJA**o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych**

(sporządzona dnia 15 listopada 1965 r.)

PAŃSTWA SYGNATARIUSZE NINIEJSZEJ KONWENCJI,

pragnąc stworzyć odpowiednie środki dla zapewnienia, żeby dokumenty sądowe i pozasądowe, mające być doręczone za granicą, były przekazywane adresatom w odpowiednim czasie,

pragnąc w tym celu udoskonalić organizację wzajemnej pomocy prawnej przez uproszczenie i przyspieszenie postępowania,

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję i uzgodniły następujące postanowienia:

Artykuł 1

Niniejszą konwencję stosuje się w sprawach cywilnych lub handlowych we wszystkich przypadkach, gdy dokument sądowy lub pozasądowy ma być przekazany za granicę w celu doręczenia.

Konwencji nie stosuje się, gdy nie jest znany adres osoby, której dokument ma być doręczony.

ROZDZIAŁ I

DOKUMENTY SĄDOWE*Artykuł 2*

Każde umawiające się państwo wyznaczy organ centralny zobowiązany do przyjmowania wniosków o doręczenie, pochodzących z innego umawiającego się państwa, oraz do postępowania zgodnie z postanowieniami artykułów 3 do 6.

Każde państwo ustanowi organ centralny zgodnie ze swoim prawem.

Artykuł 3

Organ lub urzędnik sądowy właściwy zgodnie z prawem państwa, z którego dokumenty pochodzą, przesyła do organu centralnego państwa wezwanego wniosek zgodny z wzorem załączonym do niniejszej konwencji bez potrzeby legalizacji lub innej równoznacznej czynności formalnej.

Do wniosku dołącza się dokument, który ma być doręczony, lub jego odpis. Wniosek i dokument powinny być dostarczone w dwóch egzemplarzach.

Artykuł 4

Jeżeli organ centralny uzna, iż wniosek nie spełnia warunków niniejszej konwencji, powinien niezwłocznie powiadomić o tym wnioskodawcę oraz określić swoje zastrzeżenia do wniosku.

Artykuł 5

Organ centralny państwa wezwanego sam doręcza dokument lub zarządza jego doręczenie przez odpowiednią placówkę, zarówno:

- a) w formie przewidzianej przez jego prawo wewnętrzne dla doręczania dokumentów w procesach krajowych osobom znajdującym się na jego terytorium lub

b) w formie szczególnej, której żąda wnioskodawca, jeśli forma ta nie jest sprzeczna z prawem państwa wezwanego.

Z uwzględnieniem ustępu 1 punkt b) niniejszego artykułu, dokument może być zawsze doręczony przez oddanie adresatowi, który dobrowolnie wyraża zgodę na jego przyjęcie.

Jeżeli dokument ma być doręczony zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, organ centralny może żądać, aby dokument został sporządzony lub przetłumaczony na język urzędowy bądź na jeden z języków urzędowych państwa wezwanego.

Część wniosku, sporządzoną według wzoru załączonego do niniejszej konwencji, zawierającą wyciąg z dokumentu, który ma być doręczony, doręcza się wraz z tym dokumentem.

Artykuł 6

Organ centralny państwa wezwanego lub każdy organ wyznaczony przez niego w tym celu sporządza potwierdzenie doręczenia według wzoru załączonego do niniejszej konwencji.

Potwierdzenie powinno informować, iż dokument został doręczony, określać formę, miejsce i datę doręczenia oraz osobę, której dokument został doręczony. Jeżeli dokument nie został doręczony, w potwierdzeniu powinny zostać wskazane przyczyny, które uniemożliwiły doręczenie.

Wnioskodawca może żądać, aby potwierdzenie, które nie zostało sporządzone przez organ centralny lub organ sądowy, zostało pisemnie poświadczone przez jeden z tych organów.

Potwierdzenie przekazuje się bezpośrednio wnioskodawcy.

Artykuł 7

Podstawowy tekst formularza zgodnego z wzorem załączonym do niniejszej konwencji we wszystkich przypadkach powinien być sporządzony w języku francuskim lub angielskim. Może on być również sporządzony w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych państwa, z którego dokumenty pochodzą.

Odpowiednie puste miejsca powinny być wypełnione w języku państwa wezwanego bądź w języku francuskim lub angielskim.

Artykuł 8

Każde umawiające się państwo może dokonać doręczenia dokumentów sądowych osobie znajdującej się za granicą, bez stosowania przymusu, bezpośrednio przez swoich przedstawicieli dyplomatycznych lub konsularnych.

Każde państwo może oświadczyć, iż sprzeciwia się takiemu doręczeniu na swym terytorium, chyba że dokument ma być doręczony obywatelowi państwa, z którego dokument pochodzi.

Artykuł 9

Każde umawiające się państwo może ponadto korzystać z pośrednictwa konsulatów dla przekazania dokumentów, żeby dostarczyć je tym organom innego umawiającego się państwa, które do tych celów zostały przez to ostatnie wyznaczone.

Jeżeli wymagają tego wyjątkowe okoliczności, każde umawiające się państwo może w tym samym celu korzystać z drogi dyplomatycznej.

Artykuł 10

Jeżeli państwo przeznaczenia nie zgłosi sprzeciwu, niniejsza konwencja nie narusza:

a) prawa do wysyłania dokumentów sądowych bezpośrednio drogą pocztową osobom znajdującym się za granicą,

- b) prawa urzędników sądowych, funkcjonariuszy lub innych właściwych osób państwa pochodzenia do dokonywania doręczeń dokumentów sądowych bezpośrednio przez urzędników sądowych, funkcjonariuszy lub inne właściwe osoby państwa przeznaczenia,
- c) prawa każdej osoby zainteresowanej w postępowaniu sądowym dokonaniem doręczenia dokumentów sądowych bezpośrednio przez urzędników sądowych, funkcjonariuszy lub inne właściwe osoby państwa przeznaczenia.

Artykuł 11

Niniejsza konwencja nie ogranicza tego, aby dwa lub więcej umawiających się państw uzgodniły, iż w celu doręczania dokumentów sądowych dopuszczają inne sposoby przekazywania niż te, które zostały przewidziane w poprzednich artykułach, a w szczególności, iż dopuszczają bezpośrednią łączność między odpowiednimi swoimi organami.

Artykuł 12

Doręczanie dokumentów sądowych pochodzących z umawiającego się państwa nie powoduje obowiązku zapłaty lub zwrotu opłat lub kosztów czynności doręczania dokonanych przez państwo wezwane.

Wnioskodawca opłaca lub zwraca koszty spowodowane przez:

- a) zatrudnienie urzędnika sądowego lub osoby właściwej zgodnie z prawem państwa przeznaczenia,
- b) zastosowanie szczególnej formy doręczenia.

Artykuł 13

Jeżeli wniosek o doręczenie odpowiada wymaganiom niniejszej konwencji, państwo wezwane może odmówić jego realizacji wyłącznie wtedy, gdy uzna, iż realizacja wniosku mogłaby naruszyć jego suwerenność lub bezpieczeństwo.

Państwo wezwane nie może odmówić realizacji wniosku wyłącznie na podstawie tego, iż zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym przypisuje ono sobie wyłączną jurysdykcję w danej sprawie, bądź z powodu, iż jego prawo wewnętrzne nie dopuściłoby postępowania, na którym oparty jest wniosek.

W przypadku odmowy organ centralny niezwłocznie zawiadamia o tym wnioskodawcę i podaje przyczyny odmowy.

Artykuł 14

Trudności mogące powstać w związku z przekazywaniem dokumentów sądowych w celu doręczenia będą usuwane na drodze dyplomatycznej.

Artykuł 15

Jeżeli pozew lub równorzędny dokument został przekazany za granicę w celu doręczenia zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji, a pozwany nie stawił się, orzeczenie nie może być wydane, zanim nie zostanie stwierdzone, że:

- a) dokument został doręczony w formie przewidzianej przez prawo wewnętrzne państwa wezwanego dla doręczeń dokumentów w postępowaniu krajowym osobom znajdującym się na jego terytorium lub
- b) dokument został faktycznie przekazany pozwanemu lub dostarczony do jego miejsca zamieszkania w innej formie przewidzianej przez niniejszą konwencję

oraz że w każdym z tych przypadków doręczenie lub przekazanie zostało dokonane w czasie umożliwiającym pozwanemu podjęcie obrony.

Każde umawiające się państwo może oświadczyć, iż sędzia, niezależnie od postanowień ustępu 1 niniejszego artykułu, może wydać orzeczenie, nawet jeżeli nie otrzymał potwierdzenia doręczenia lub przekazania, jeśli zostały spełnione wszystkie następujące warunki:

- a) dokument został przesłany w jednej z form przewidzianych w niniejszej konwencji,
- b) od daty przesłania dokumentu upłynął okres uznany przez sędziego za dostateczny w danej sprawie, nie krótszy niż sześć miesięcy,
- c) nie otrzymano żadnego potwierdzenia mimo podjęcia przez właściwe organy państwa wezwanego odpowiednich starań o jego uzyskanie.

Niezależnie od postanowień poprzedniego ustępu, sędzia może orzec w wypadkach nie cierpiących zwłoki środki tymczasowe lub zabezpieczające.

Artykuł 16

Jeżeli pozew lub równorzędny dokument został przekazany za granicę w celu doręczenia zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji, a wyrok zapadł przeciwko pozwanemu, który się nie stawił, sędzia może przywrócić pozwanemu termin do złożenia odwołania od orzeczenia, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:

- a) pozwany z powodów niezawinionych przez siebie nie dowiedział się o dokumencie w czasie umożliwiającym podjęcie obrony lub o orzeczeniu w czasie umożliwiającym wniesienie odwołania oraz
- b) przyczyny podane przez pozwanego nie wydają się oczywiście bezpodstawne.

Wniosek o przywrócenie terminu może być złożony jedynie w rozsądnym terminie od chwili, w której pozwany dowiedział się o wydaniu orzeczenia.

Każde umawiające się państwo może oświadczyć, iż wniosek nie zostanie rozpatrzony, jeżeli zostanie złożony po upływie terminu określonego w oświadczeniu, lecz termin ten w żadnym wypadku nie może być krótszy niż rok od daty wydania orzeczenia.

Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do orzeczeń dotyczących statusu osobowego lub zdolności do czynności prawnych.

ROZDZIAŁ II

DOKUMENTY POZASĄDOWE

Artykuł 17

Dokumenty pozasądowe wydawane przez organy i urzędników sądowych jednego umawiającego się państwa mogą być przekazywane w celu doręczenia w innym umawiającym się państwie, z uwzględnieniem sposobów i postanowień niniejszej konwencji.

ROZDZIAŁ III

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 18

Każde umawiające się państwo może wyznaczyć, oprócz organu centralnego, inne organy i określić zakres ich właściwości.

Wnioskodawca ma jednak zawsze prawo kierowania wniosku bezpośrednio do organu centralnego.

Państwa federalne mogą wyznaczyć organy centralne w liczbie większej niż jeden.

Artykuł 19

Niniejsza konwencja nie narusza postanowień prawa wewnętrznego umawiającego się państwa dopuszczających inne niż przewidziane w poprzednich artykułach formy przekazywania dokumentów pochodzących z zagranicy w celu doręczenia ich na jego terytorium.

Artykuł 20

Niniejsza konwencja nie uniemożliwia zawierania między dwoma lub więcej umawiającymi się państwami porozumień w sprawie odstąpienia od:

- a) konieczności sporządzania dwóch egzemplarzy przekazywanych dokumentów, zgodnie z artykułem 3 ustęp 2,
- b) wymagań językowych artykułu 5 ustęp 3 oraz artykułu 7,
- c) postanowień artykułu 5 ustęp 4,
- d) postanowień artykułu 12 ustęp 2.

Artykuł 21

Każde umawiające się państwo w czasie składania swego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia bądź w terminie późniejszym poinformuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów o:

- a) wyznaczeniu organów zgodnie z artykułami 2 i 18,
- b) wyznaczeniu organu właściwego dla sporządzenia potwierdzenia zgodnie z artykułem 6,
- c) wyznaczeniu organu właściwego do przyjmowania dokumentów przekazywanych za pośrednictwem konsulatów zgodnie z artykułem 9.

W miarę potrzeby umawiające się państwo poinformuje Ministerstwo o:

- a) sprzeciwie wobec stosowania form przekazywania określonych w artykułach 8 i 10,
- b) oświadczeniach określonych w artykule 15 ustęp 2 i artykule 16 ustęp 3,
- c) wszelkich zmianach powyższych wyznaczeń, sprzeciwów lub oświadczeń.

Artykuł 22

W stosunkach między stronami niniejszej konwencji, będącymi również stronami Konwencji dotyczących procedury cywilnej, podpisanych w Hadze dnia 17 lipca 1905 r. i dnia 1 marca 1954 r., artykuły 1 do 7 wcześniejszych konwencji zostają zastąpione postanowieniami niniejszej konwencji.

Artykuł 23

Niniejsza konwencja nie narusza stosowania artykułu 23 Konwencji dotyczącej procedury cywilnej, podpisanej w Hadze dnia 17 lipca 1905 r., ani artykułu 24 Konwencji dotyczącej procedury cywilnej, podpisanej w Hadze dnia 1 marca 1954 r.

Artykuły te mają jednak zastosowanie tylko wtedy, gdy stosowane formy łączności są identyczne z przewidzianymi w powyższych dwóch konwencjach.

Artykuł 24

Przyjmuje się, iż porozumienia dodatkowe między stronami Konwencji z 1905 r. i 1954 r. mają zastosowanie również do niniejszej konwencji, chyba że strony uzgodniły inaczej.

Artykuł 25

Nie ograniczając postanowień artykułów 22 i 24, niniejsza konwencja nie narusza konwencji, których stronami są lub staną się umawiające się państwa, zawierających postanowienia dotyczące spraw regulowanych przez niniejszą konwencję.

Artykuł 26

Niniejsza konwencja jest otwarta do podpisu dla państw reprezentowanych na Dziesiątej Sesji Haskiej Konferencji Międzynarodowego Prawa Prywatnego.

Podlega ona ratyfikacji, a dokumenty ratyfikacji składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Niderlandów.

Artykuł 27

Niniejsza konwencja wchodzi w życie sześćdziesiątego dnia po złożeniu trzeciego dokumentu ratyfikacji przewidzianego w artykule 26 ustęp 2.

Dla każdego państwa sygnatariusza, które ratyfikuje konwencję później, wchodzi ona w życie sześćdziesiątego dnia po złożeniu przez nie dokumentu ratyfikacji.

Artykuł 28

Każde państwo, nie reprezentowane na Dziesiątej Sesji Haskiej Konferencji Międzynarodowego Prawa Prywatnego, może przystąpić do niniejszej konwencji po jej wejściu w życie, zgodnie z artykułem 27 ustęp 1. Dokument przystąpienia składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Niderlandów.

Konwencja wchodzi w życie w stosunku do takiego państwa, gdy brak jest sprzeciwu ze strony państwa, które ratyfikowało konwencję przed złożeniem owego dokumentu przystąpienia. O sprzeciwie informuje się Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niderlandów w terminie sześciu miesięcy od daty powiadomienia wymienionego ministerstwa o przystąpieniu.

Wobec braku takiego sprzeciwu konwencja wchodzi w życie w stosunku do państwa przystępującego pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie ostatniego z terminów wymienionych w poprzednim ustępie.

Artykuł 29

Każde państwo może w chwili podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia oświadczyć, że niniejsza konwencja zostanie rozciągnięta na wszystkie terytoria, które reprezentuje ono w stosunkach międzynarodowych, bądź też na jedno lub więcej z nich. Oświadczenie takie obowiązuje od chwili wejścia w życie konwencji w stosunku do tego państwa.

Następnie w dowolnym czasie takie rozciągnięcie stosowania konwencji jest notyfikowane Ministerstwu Spraw Zagranicznych Niderlandów.

Konwencja wchodzi w życie w stosunku do terytoriów wymienionych w oświadczeniu o rozciągnięciu stosowania sześćdziesiątego dnia po dokonaniu notyfikacji określonej w poprzednim ustępie.

Artykuł 30

Niniejsza konwencja pozostaje w mocy przez pięć lat od daty jej wejścia w życie zgodnie z artykułem 27 ustęp 1, również w stosunku do państw, które ją ratyfikowały lub do niej przystąpiły w terminach późniejszych.

Jeśli konwencja nie została wypowiedziana, ulega każdorazowo automatycznemu przedłużeniu na kolejne pięć lat.

O wypowiedzeniu informuje się Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niderlandów, co najmniej na sześć miesięcy przed upływem pięciu lat.

Wypowiedzenie może ograniczać się do określonych terytoriów, do których konwencja ma zastosowanie.

Wypowiedzenie staje się skuteczne tylko w stosunku do państwa, które poinformowało o jego dokonaniu. Konwencja pozostaje w mocy w stosunku do innych umawiających się państw.

Artykuł 31

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niderlandów informuje państwa, o których mowa w artykule 26, oraz państwa, które przystąpiły do konwencji zgodnie z artykułem 28, o następujących kwestiach:

- a) podpisaniach i ratyfikacjach określonych w artykule 26,
- b) dacie wejścia w życie niniejszej konwencji zgodnie z artykułem 27 ustęp 1,
- c) przystąpieniach wymienionych w artykule 28 i datach, w których stają się skuteczne,
- d) rozciągnięciach określonych w artykule 29 i datach, od których zaczynają obowiązywać,
- e) wyznaczeniach, sprzeciwach i oświadczeniach wymienionych w artykule 21,
- f) wypowiedzeniach wymienionych w artykule 30 ustęp 3.

Na dowód czego niżej podpisani, będąc do tego należycie upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia 15 listopada 1965 r. w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rządu Niderlandów i którego uwierzytelniony odpis będzie drogą dyplomatyczną wysłany każdemu państwu reprezentowanemu na Dziesiątej Sesji Haskiej Konferencji Międzynarodowego Prawa Prywatnego.
